

EL LLENGUATGE

Agombolar

El Diccionari Fabra reconeix al verb *agombolar*, al costat dels significats «tenir sol·licitament cura. (d'algú), gomboldar» i «acotxar», que són els més usuals, dos significats més, «acomodar-se» (usat pronominalment) i «ajuntar, posar o fer anar plegats (diferents persones o coses)». L'ús pronominal d'aquest verb amb el darrer dels significats indicats és il·lustrat amb l'exemple *La gent s'havia anat agombolant al voltant del glosador*.

Es potser emparant-se en aquest darrer significat del Diccionari Fabra, del qual, d'altra banda, observem que la Gran Enciclopèdia Catalana ha considerat oportú de prescindir, que alguns publicistes fan servir el verb *agombolar* amb el mateix significat que *acumular*, amb tota mena de designacions com a complement directe, com és ara riqueses, diners, documents, llibres, etc., i fins i tot algunes de tan soprenents com deixalles, escombraries, errors, disbarats, etc. Aquest ús del verb *agombolar* és sens dubte abusiú i inadequat: si realment es pot considerar que arriba a existir sinonímia entre *agombolar* i *acumular* —que, altrament, cap diccionari de sinònims no assenyala—, aquesta és molt restringida, limitada a alguns casos molt concrets i especials.

Es ben possible que l'ús que alguns fan del verb *agombolar* en lloc de *acumular* obeeixi a la creença o a una certa sospita que *acumular* sigui una forma poc genuïna del català, o qui sap si incorrecta del tot, o dit d'una altra manera, que *agombolar* sigui la forma que ha de revestir en bon català la forma «estranya» *acumular*. I és encara més possible —i més greu— que més d'un lector hagi arribat, més o menys inconscientment, a aquesta conclusió. Però res de tot això no té cap fonament. Ni *agombolar* i *acumular* no tenen cap relació etimològica, ni *acumular* no és cap mot estrany al català, sinó un mot savi, d'origen llatí, que actualment ha esdevingut d'ús normal i popular. No hi ha res que justifiqui, per tant, la seva substitució per *agombolar*, especialment en frases, com hem dit, tan sorprenents com «La industrialització d'aquella zona que s'hi agombolin les escombraries». Però és clar, naturalment, que amb el mateix valor que *acumular* es poden fer servir d'altres verbs, com és ara *reunir*, *aplegar*, *tresorejar* (riqueses, virtuts) i, en el cas comentat darrerament, els derivats de *pila* i *mund*, ben expressius i populars: *apilar*, *apilolar*, *amuntegar*.

Albert Jané